

Projekt

z dnia 12 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KROTOSZYNIE**

z dnia 22 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029.

Na podstawie art.4¹ ust. 2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.), art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.) oraz art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.) Rada Miejska w Krotoszynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krotoszyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Manista

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Krotoszynie
z dnia 22 grudnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN
na lata 2026-2029.**

I. WPROWADZENIE

Nadużywanie alkoholu, przyjmowanie substancji psychoaktywnych, takich jak m.in. narkotyki i dopalacze, a także rozwój uzależnień behawioralnych stanowią poważny i wciąż narastający problem społeczny. Zjawiska te prowadzą do licznych negatywnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych oraz ekonomicznych, które dotyczą zarówno osoby uzależnione, jak i ich otoczenie.

Do najczęściej obserwowanych skutków należą m.in. pogorszenie stanu zdrowia fizycznego, osłabienie odporności organizmu oraz zwiększone ryzyko wystąpienia chorób przewlekłych i zaburzeń psychicznych. Nadużywanie substancji wpływa również destrukcyjnie na relacje międzyludzkie – prowadzi do rozluźnienia więzi rodzinnych, konfliktów, a nierzadko nawet całkowitego rozpadu rodzin.

Problemy te mają także poważny wymiar społeczny. Osoby uzależnione częściej uczestniczą w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, co może skutkować wzrostem przestępczości, zwiększoną liczbą wypadków drogowych czy aktów przemocy, w tym przede wszystkim przemocy domowej. Uzależnienia często prowadzą również do wykluczenia społecznego, utraty pracy, ubóstwa oraz długotrwałego bezrobocia.

Negatywne konsekwencje dotyczą także państwa i systemu publicznego. Rosną koszty leczenia osób uzależnionych, finansowania interwencji kryzysowych, działań służb porządkowych, programów pomocowych oraz szeroko pojętej profilaktyki. Obciążenia te znacząco wpływają na budżet państwa i funkcjonowanie instytucji publicznych.

Skala i waga omawianego problemu jednoznacznie wskazują na konieczność podejmowania kompleksowych działań mających na celu ograniczenie szkód wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych i rozwoju uzależnień. Obejmuje to zarówno edukację i profilaktykę, jak i zapewnienie dostępu do skutecznego leczenia, wsparcia psychologicznego oraz programów reintegracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029 to kluczowy dokument określający kierunki działań Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie zapobiegania uzależnieniom i minimalizowania ich skutków. Program wyznacza cele, narzędzia oraz formy wsparcia, które mają wzmacniać bezpieczeństwo i dobrostan mieszkańców, a także budować środowisko sprzyjające zdrowemu stylowi życia.

Założenia programu w dużej mierze opierają się na doświadczeniach z poprzednich lat, co pozwala kontynuować sprawdzone rozwiązania i utrzymać ciągłość podejmowanych działań. Jednocześnie dokument uwzględnia nowe wyzwania, takie jak zmieniające się formy uzależnień czy nowe potrzeby lokalnej społeczności, dzięki czemu działania gminy mogą być bardziej skuteczne i adekwatne do obecnej sytuacji.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029 stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu w szczególności należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art.10 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii realizacja zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii odbywa się w szczególności poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029 wpisuje się także w zapisy aktów prawnych i innych programów na poziomie krajowym, wojewódzkim i regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642), którego obowiązywanie przedłużone ma zostać do końca 2026 roku, uwzględniając obszary działania w zakresie:

1. profilaktyki uzależnień, tj.:

- Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom
- Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)
- Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień

- Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
- Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

2. Uzależnienia od alkoholu:

- Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej
- Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD
- Wdrożenie w podstawowej opiece zdrowotnej procedury wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec pacjentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie
- Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu
- Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych

3. Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne), tj.

- Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania

4. Uzależnienia od narkotyków, tj.

- Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest aktem prawnym uchwalanym przez radę gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata i zawiera zadania koordynowane przez Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. Zadania objęte Programem finansowane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tak zwanych "małpek".

II. ŚRODKI FINANSOWE PROGRAMU

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowany będzie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tak zwanych "małpek".
- 2) Plan wydatków programu w poszczególnych latach określany będzie dorocznie w uchwale budżetowej w dziale 851 – Ochrony zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii.
- 3) Środki finansowe niewykorzystane w danym roku kalendarzowym, przechodzą do działu Ochrona Zdrowia 851, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi, oraz rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii na rok następny.

III. RAMY CZASOWE PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029 obejmuje zadania przewidziane do realizacji w okresie od 1 stycznia 2026 do 31 grudnia 2029 roku. Większość ujętych w programie zadań stanowi kontynuację działań realizowanych w latach ubiegłych.

IV. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
7. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030
10. Powiatowy i Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

V. CELE STRATEGICZNE I OBSZARY REALIZACJI PROGRAMU

Głównym celem realizacji programu na lata 2026–2029 jest możliwie najskuteczniejsze zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Szczególny nacisk położono na ograniczanie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, a także na minimalizację szkód zdrowotnych, zaburzeń funkcjonowania rodzin oraz zachowań przemocowych wynikających ze spożywania alkoholu i innych środków odurzających.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029 został dostosowany do aktualnych potrzeb oraz specyfiki Miasta i Gminy Krotoszyn. Uwzględnia lokalne uwarunkowania, zasoby oraz możliwości instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, wykluczeniu społecznemu i przemocy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029 realizowany będzie w następujących obszarach:

- Profilaktyka uniwersalna – działania kierowane do całej społeczności lokalnej – dzieci, młodzieży i osób dorosłych – niezależnie od poziomu indywidualnego

ryzyka wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami. Celem jest wzmacnianie czynników chroniących i promowanie zdrowego stylu życia. Przykładowe działania to programy edukacyjne i wychowawcze, działania pokazujące poprawne relacje rodzinne jako podstawowy czynnik chroniący i wspierające umacnianie tych więzi, działania informacyjne, kampanie społeczne i zdrowotne, projekty wspierające trzeźwy i aktywny sposób spędzania wolnego czasu, szkolenia i warsztaty profilaktyczne.

- Profilaktyka selektywna – adresowana do grup zwiększonego ryzyka, szczególnie narażonych na rozwój problemów uzależnień ze względu na trudne warunki socjalne, rodzinne lub środowiskowe (np. dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień; dzieci z pieczy zastępczej lub adoptowane, osoby ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, dzieci adoptowane, dzieci z pieczy zastępczej, młodzież, która jest zagrożona przerwaniem nauki. Ten rodzaj profilaktyki dostosowany jest do specyficznych potrzeb grupy, obejmować może np. zajęcia socjoterapeutyczne, programy wsparcia, działania motywujące i edukacyjne.
- Profilaktyka wskazująca – adresowana do grup lub osób, które wykazują pierwsze symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i niepokojące zachowania takie jak np.: częste wagary, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; jej celem jest redukcja czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku, nie jest to jednak jeszcze terapia.
- Terapia – obejmuje osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem lub współuzależnieniem. Przykładowe działania to realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, stosujących przemoc domową, programy ograniczające picie, interwencje motywujące itp.
- Rehabilitacja – realizacja readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej służącej realizacji programu.

Planowany wykaz zadań służących do realizacji celu głównego został przedstawiony w Rozdziale XII.

VI. GRUPA DOCELOWA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii adresowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, osób i grup społecznych doświadczających problemów uzależnień lub znajdujących się w podwyższonym stopniu ryzyka ich wystąpienia. Program obejmuje działania wspierające, profilaktyczne i edukacyjne dostosowane do potrzeb lokalnej społeczności.

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn są:

1. Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie - pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Do zadań Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie należy:

- obsługa kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym,
- sporządzanie programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- koordynowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- przygotowanie zmian w programie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- sporządzanie sprawozdań i analiz finansowo-rzeczowych z wykonania programów.

- zlecanie i nadzór nad realizacją poszczególnych zadań ujętych w Programie (m.in. zawieranie i kontrola realizacji umów, przeprowadzanie konkursów ofert, organizacja warsztatów terapeutycznych i szkoleń itp.).

2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie

Powołanie Komisji wynika z art.4¹ ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.). Zgodnie z wyżej cytowanym artykułem w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym m.in. poprzez organizowanie kampanii społecznych,
- pomoc rodzinom osób uzależnionych (informowanie o możliwościach pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej, o istocie choroby alkoholowej i sposobach jej leczenia itd.),
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówkach leczenia odwykowego,
- prowadzenie postępowania w sprawach osób nadużywających alkoholu poprzez kierowanie ich na badanie przez biegłych specjalistów,
- kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia terapii odwykowej,
- inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- systematyczne podnoszenie, przez członków komisji, swoich kwalifikacji, poprzez udział w szkoleniach i konferencjach, z uwagi na pojawiające się wciąż nowe metody pracy i przepisy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z pozwoleń na sprzedaż alkoholu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie w aktualnym składzie została powołana Zarządzeniem Nr 1531/2022 Burmistrza Krotoszyna z dnia 30 czerwca 2022 roku.

- 3) Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych, a w szczególności Zespół ds. Wspierania Rodziny i Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii.
- 4) Pozostałe podmioty takie jak Poradnia Leczenia Uzależnień, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, CSIR Wodnik, placówki oświatowe, instytucje kultury, straż miejska, policja itp., których działalność ma na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy.
- 5) Organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, realizujące zadania ujęte w programie w ramach Otwartego Konkursu Ofert
- 6) Każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie gminy Krotoszyn, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk, może ubiegać się o dotację na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- 7) Ponadto osobom mającym specjalistyczne wykształcenie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień mogą być zlecane do realizacji w formie umowy zlecenia, zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie wg następujących zasad:

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych biorącym udział w posiedzeniach oraz pracującym w zespole ds. motywowania do leczenia przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 15% aktualnie obowiązującego wynagrodzenia minimalnego, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji w danym miesiącu;

2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracującym w zespole ds. kontroli i opinii przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 17% aktualnie obowiązującego wynagrodzenia minimalnego, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji w danym miesiącu.
3. Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniach i pracach zespołów jest lista obecności, która stanowi podstawę do dokonania wypłaty wynagrodzenia.
4. Wynagrodzenie przysługujące za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane będzie nie rzadziej, niż raz na kwartał.
5. W przypadku uczestnictwa w posiedzeniach sądu w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego, szkoleniach lub konferencjach członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów przejazdu na zasadach analogicznych jak określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

IX. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KROTOSZYN

Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, oraz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn określone zostały w Uchwałach Rady Miejskiej w Krotoszynie.

Zgodnie z uchwałą Nr LIII/421/2018 z dnia 28 czerwca 2018 roku miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych muszą być zlokalizowane tak, aby w najbliższej okolicy punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w rozumieniu art. 2¹ ust.1 pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz w strefie 40m od niej nie znajdowały się: szkoły oraz inne zakłady i placówki oświatowo-wychowawcze, opiekuńcze a także kościoły i kaplice.

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn określa Uchwała Nr LIII/422/2018 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 czerwca 2018. Limity liczby zezwoleń z podziałem na odpowiednie kategorie przedstawia tabela poniżej:

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029.**

Tabela 1: Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18%	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	120	120	120
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	60	60	60
OGÓŁEM	180	180	180

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM Krotoszyn

W chwili obecnej wyznaczone w Uchwale Nr LIII/422/2018 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 czerwca 2018 limity liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystane są przeciętnie w 56%. Szczegółowe dane na temat liczby ważnych zezwoleń według stanu na dzień 30 listopada 2025 r przedstawiają się następująco:

Tabela 2: Liczba ważnych zezwoleń według stanu na dzień 30 listopada 2025 r.

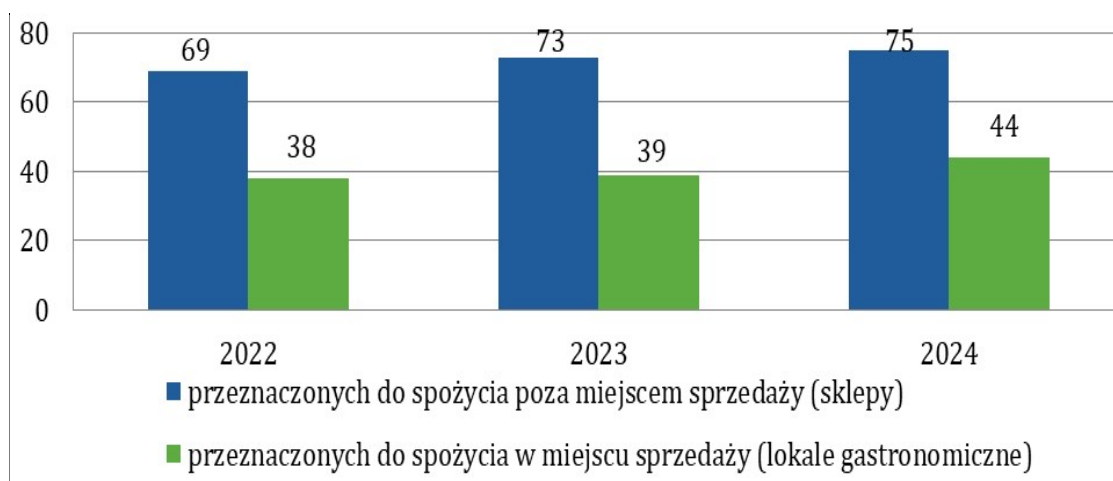
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18%	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	72/120	69/120	72/120
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	46/60	24/60	26/60
OGÓŁEM	118	93	98

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM Krotoszyn

Obok samej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych istotna jest również ilość mieszkańców przypadająca na jedno takie miejsce. Na przestrzeni ostatnich lat maleje liczba osób przypadająca na każdy punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Wartość ta spadła z 369 w 2022 roku do 329 w 2024 roku. Oznacza to w praktyce, że na przestrzeni analizowanego okresu doszło do zwiększenia dostępności alkoholu – ilość mieszkańców stopniowo się zmniejszała, natomiast nieznacznemu wzrostowi uległa liczba miejsc, w których można zakupić napoje alkoholowe.

Wykres 1: Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn na przestrzeni lat 2022-2024

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn systematycznie wzrasta. Z poziomu mieszczącego się przedziale 37-39 mln. zł w latach 2017-2019 wzrosła do wielkości rzędu 53-55 mln zł w latach 2023-2024. Poza samą ilością sprzedanego alkoholu na wartość sprzedaży wpływ mają również zmiany stawek podatku akcyzowego, czy też wprowadzenie tzw. opłaty od „małpek” w 2021 roku. Niezmiennie zdecydowaną większość stanowi sprzedaż detaliczna z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (niemal 96% wartości sprzedaży w 2024 roku). Daje się jednak zauważyć systematyczny wzrost wartości sprzedaży napojów alkoholowych w lokalach gastronomicznych.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029.**

Tabela 3: Wartość sprzedaży w 2024r. z podziałem na poszczególne kategorie napojów alkoholowych.

Typ sprzedaży	Wartość sprzedaży według rodzajów posiadanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu:			OGÓŁEM
	do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% do 18%	powyżej 18%	
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	20.977.470,18	4.628.888,19	27.648.608,85	53.254.967,22
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	1.074.441,47	354.924,31	811.198,00	2.240.563,78
OGÓŁEM	22.051.911,65	4.983.812,50	28.459.806,85	55.495.531,00

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM Krotoszyn

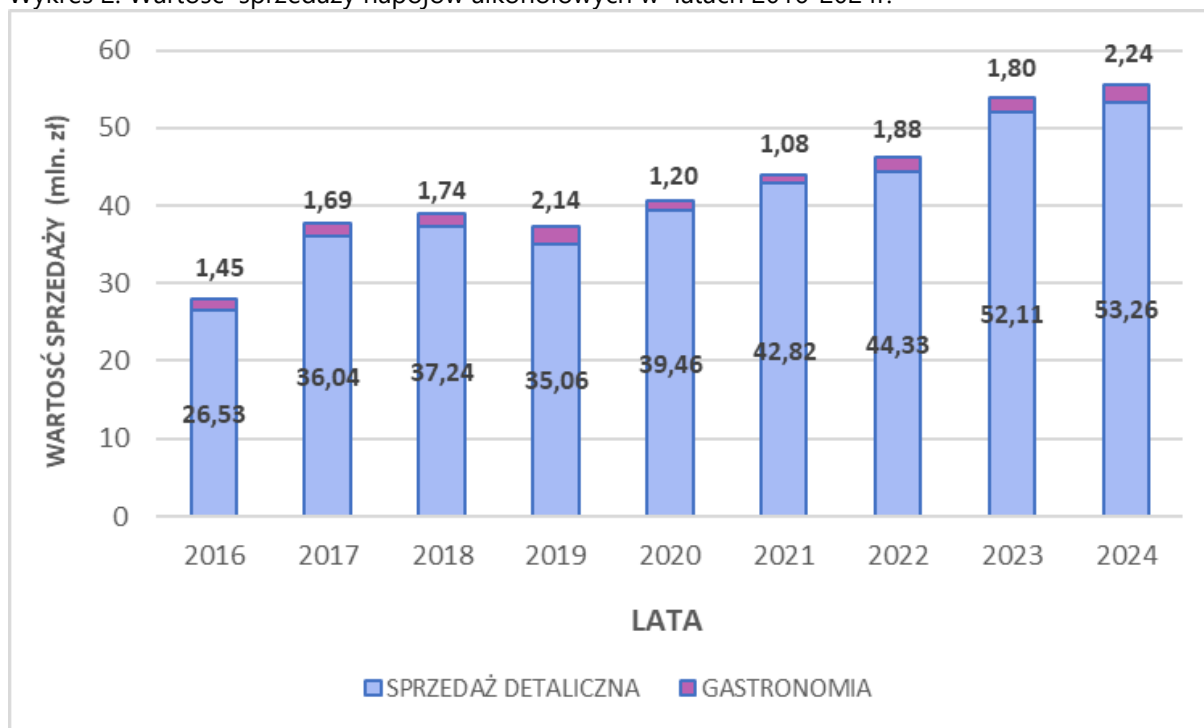
Tabela 4: Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2016-2024r.

Rok/Typ sprzedaży	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (SPRZEDAŻ DETALICZNA) (mln. zł)	26,53	36,04	37,24	35,06	39,46	42,82	44,33	52,11	53,26
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (LOKALE GASTRONOMICZNE) (mln. zł)	1,45	1,69	1,74	2,14	1,20	1,08	1,88	1,80	2,24
OGÓŁEM	27,98	37,73	38,98	37,20	40,66	43,90	46,21	53,91	55,50

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM Krotoszyn

Wykres 2: Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2016-2024r.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM Krotoszyn

X. DIAGNOZA PROBLEMÓW NA TERENIE MIASTA I GMINY KROTOSZYN

Uzależnienia i niejednokrotnie towarzysząca im przemoc domowa jest problemem społecznym, który stanowi poważne zagrożenie dla życia społecznego mieszkańców naszej Gminy. Podstawowym źródłem informacji na temat ich charakteru i skali są podmioty podejmujące na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Należą do nich między innymi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki leczenia uzależnień (Poradnia Leczenia Uzależnień i inne placówki zdrowia), Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz organizacje pozarządowe, klub abstynenta i grupy wsparcia AA i Al-anon, DDA.

1. Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

Działania podejmowane przez Policję to głównie interwencje związane z konfliktami rodzinnymi z udziałem osób będących niejednokrotnie pod wpływem alkoholu i towarzyszącej temu przemocy domowej. Problemem są również naruszenia zakazu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu , oraz zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie wynika, że w latach 2022-2024 roku odnotowano odpowiednio 483, 649 i 667 interwencji domowych, co oznacza tendencję wzrostową. W omawianych latach z inicjatywy funkcjonariuszy KPP wszczętych zostało odpowiednio 38, 27 i 59 procedur „Niebieskie Karty” dla rodzin dotkniętych problemem przemocy. W przeciągu analizowanych lat zauważyć można systematyczny wzrost przestępczości (w 7 kategoriach) i liczby interwencji podejmowanych przez policję w związku ze spożywaniem alkoholu. Spada natomiast liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców oraz liczba zdarzeń drogowych z udziałem kierujących pod wpływem alkoholu. Poniżej prezentowane są wybrane statystyki z działalności KPP w Krotoszynie.

Tabela 5: Statystyki KPP w Krotoszynie za lata 2022-2024

ROK	2022	2023	2024
Liczba przestępstw w 7 kategoriach stwierdzonych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn	191	193	196
Ogólna liczba interwencji domowych, w tym liczba interwencji w związku z nadużywaniem alkoholu	483	649	667
Ilość sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	-	15	29
Ilość procedur „Niebieskiej karty” założonych przez policję	38	27	59
Liczba interwencji w związku ze spożywaniem alkoholu	37	61	60
Ilość zatrzymanych nietrzeźwych kierowców, w tym rowerzystów	129 (w tym 34 rowerzystów)	88 (w tym 25 rowerzystów)	82 (w tym 20 rowerzystów)
Liczba praw jazdy zatrzymanych ze względu na kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu	81	69	90
Ilość kolizji i wypadków pod wpływem alkoholu	3 wypadki 33 kolizje	6 wypadków 19 kolizji	6 wypadków 28 kolizji

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie.

2. Komenda Straży Miejskiej w Krotoszynie

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Krotoszynie na przestrzeni analizowanych lat podejmowali liczne interwencje związane z alkoholem i nakładali mandaty karne związane z alkoholem. Szczegółowe statystyki przedstawiono w tabeli poniżej. W latach 2019-2023 widoczny był systematyczny spadek zarówno ilość interwencji, jak i pouczeń, oraz mandatów karnych nałożonych za wykroczenia związane ze spożywaniem alkoholu. W roku 2024 statystyki te znacząco wzrosły, co związane jest ze zintensyfikowanymi działaniami straży miejskiej szczególnie w okolicach rynku i na terenach rekreacyjnych takich jak Promenada, czy Błonie. Straż miejska nie odnotowała interwencji związanych z innymi środkami odurzającymi.

Tabela 6: Statystyki Komendy Straży Miejskiej w Krotoszynie dot. interwencji zw. z problemami alkoholowym.

ROK	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ogólna liczba interwencji związanych z alkoholem	152	43	45	40	14	89
Liczba dorosłych podejrzanych o przemoc w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu	0	0	0	0	0	0
Ilość zatrzymanych do wytrzeźwienia w Izbie Zatrzymań lub doprowadzonych do miejsca zamieszkania	3	0	0	0	0	0
Ilość mandatów karnych za wykroczenia związane z alkoholem	119	36	38	34	12	74
Ilość pouczeń związanych z alkoholem	17	5	7	6	2	15

Źródło: Komenda Straży Miejskiej w Krotoszynie.

3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie

Z informacji uzyskanych z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie wynika, że w związku z alkoholem w 2024 roku w oddziałach szpitalnych hospitalizowanych było 109 osób, gdzie dla porównania w 2019 roku odnotowano 11 takich przypadków. W analizowanych latach liczba pacjentów Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, będących pod wpływem alkoholu również uległa zwiększeniu, na SOR trafiają również pacjenci pod wpływem narkotyków. Niemal każdego roku do szpitala przyjmowane są także osoby nieletnie pod wpływem alkoholu. W 2024 roku stwierdzono 7 takich przypadków. Budującą informacją jest

fakt, że a analizowanych latach nie zdarzyły się przypadki przyjęć ciężarnych kobiet pod wpływem alkoholu.

Tabela 6: Dane dotyczące hospitalizacji powiązanych z uzależnieniami.

ROK	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób hospitalizowanych z powodu schorzeń związanych z alkoholem	11	2	74	77	103	109
Liczba pacjentów SOR będących pod wpływem alkoholu	49	26	132	120	88	88
Ilość zatruc alkoholem ze skutkiem śmiertelnym	0	0	0	0	0	0
Ile kobiet w ciąży, będących pod wpływem alkoholu przyjęto na oddział położniczy lub ilu kobietom udzielono pomocy na innym oddziale szpitalnym	0	0	0	0	0	0
Ilość nieletnich osób przyjętych do szpitala pod wpływem alkoholu	7	0	8	9	4	7
Liczba pacjentów SOR będących pod wpływem narkotyków/środków odurzających	-	-	6	7	9	8
Ilość zatruc narkotykami/środkami odurzającymi ze skutkiem śmiertelnym	0	0	0	0	0	0

Źródło: SPZOZ w Krotoszynie

4. Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie zajmuje się pomocą osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin. Prowadzi między innymi psychoterapię uzależnień od alkoholu, pomoc rodzinom osób uzależnionych, pomoc osobom współuzależnionym, a także działalność profilaktyczną, oraz konsultacje i poradnictwo w sytuacjach problemowych. Szczegółowe dane dotyczące działalności poradni zaprezentowano poniżej.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029.**

Tabela 7: Dane Poradni Leczenia Uzależnień za lata 2022-2024

ROK	2022	2023	2024
Liczba osób uzależnionych korzystających z pomocy poradni	154	165	183
Liczba osób współuzależnionych korzystających z pomocy poradni	44	46	49
Liczba osób uzależnionych, które podjęły terapię	70	76	104
Liczba osób współuzależnionych, które podjęły terapię .	17	21	21

Źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

5. Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych udziela pomocy rodzinom zagrożonym lub dotkniętym problemem uzależnień i osobom uzależnionym. Pomoc udzielana jest w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenia w postaci zasiłków. Podopieczni Centrum borykający się z problemem alkoholowym kierowani są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na spotkania grupy Anonimowych Alkoholików.

Uzależnieniu od alkoholu towarzyszy często bezdomność. Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie zimowym udostępnia dla nich noclegownię przy ul. Kobylińskiej 10a w Krotoszynie.

Tabela nr 8. Dane KCUS Krotoszyn za lata 2018-2024.

ROK	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ogólna liczba rodzin objętych pomocą okresową lub doraźną	634	610	735	682	642	679	695
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z problemem alkoholowym	73	56	31	51	50	57	57
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	10	71	63	9	4	9	14
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	68	71	79	49	88	63	57

Źródło: Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych

W ramach struktur Krotoszyńskiego Centrum usług Społecznych funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii. Pomoc punktu kierowana jest do wszystkich członków rodziny borykającej się z problemem zażywania substancji psychoaktywnych: zarówno sama osoba uzależniona, jak i członkowie jej rodziny mają możliwość skorzystania z oferty pomocowej. Punkt zapewnia wsparcie terapeutyczne uzależnień i psychologa, prowadzi również działalność profilaktyczną.

Tabela nr 5. Dane KCUS za lata 2016-2024

ROK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Porady	358	1605	1217	1348	1597	2150	2758	2724	2538
Liczba osób korzystających	89	236	212	214	177	293	375	346	321
Problem uzależnień	40	59	71	55	54	79	160	103	130
Problemy w rodzinie (problemy emocjonalne, współuzależnienie, samouszkodzenia, problemy wychowawcze)	40	141	110	136	123	214	215	243	191

Źródło: Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych.

6. Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Krotoszynie

Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Krotoszynie przy ul. Mickiewicza 2 zazwyczaj jest pierwszym punktem kontaktu i źródłem informacji dla osób uzależnionych od alkoholu, oraz rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Punkt działa od 1997, początkowo w bardzo ograniczonym zakresie, obecnie oferuje pomoc szeregu specjalistów. Podstawowym celem działalności punktu jest niesienie pomocy i wsparcia w przypadku wystąpienia problemów alkoholowych różnej kategorii. Dlatego też pomoc znaleźć tam mogą osoby uzależnione, współuzależnione, osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz rodziny będące w kryzysie. Wszystkie osoby zatrudnione w Punkcie posiadają wymagane przygotowanie, niezbędne do prawidłowego realizowania zadań. W punkcie dyżury pełnią: psycholog kliniczny - specjalista terapii uzależnień, pedagog resocjalizacji; pedagog specjalny; Instruktor Terapii Uzależnień. W 2024 roku wśród osób zgłaszających się do Punktu w formie tradycyjnej przeprowadzono 498 rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego i 98 rozmów motywujących z

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029.**

osobami współzależnymi, 233 rozmowy informacyjne o istocie choroby alkoholowej, 299 rozmów utrwalających w trzeźwości, związane z problemami klientów oraz 87 rozmów dotyczących przemocy. Pracownicy punktu udzielili również 2349 porad/informacji drogą telefoniczną. Działalność Punktu Konsultacyjnego realizowana była również w formie poradnictwa internetowego i porad mailowych pod adresem pk@krotoszyn.pl.

Tabela nr 9. Dane punktu konsultacyjnego nt. liczby i rodzaju rozmów/porad.

ROK	RODZAJ ROZMÓW		
	MOTYWUJACE	UTRWALAJĄCE	INFORMUJĄCE
2016	55	183	35
2017	43	202	44
2018	45	193	43
2019	47	190	35
2020 (dane do 15.03.2020)	9	55	14
2021	46	85	24
2022	168	111	53
2023	434	274	193
2024	498	299	233

Źródło: Punkt Konsultacyjny dla Osób Problemem Alkoholowym.

7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie realizuje zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Na członkach komisji spoczywa przede wszystkim obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W 2024 roku do GKRPA wpłynęło 8 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Wnioski kierowane były najczęściej przez rodziny osób uzależnionych i Policję, oraz KCUS. Rozpatrzone zostały w sumie 22 wnioski, z czego 14 dotyczyło osób zgłoszonych w latach poprzednich. Trzy spośród zgłoszonych osób dobrowolnie podjęły leczenie w zakładzie odwykowym, a 9 terapię w Poradni Leczenia Uzależnień.

Członkowie zespołu ds. kontroli przeprowadzili w 2024 roku kontrolę 9 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości, a w szczególności określenia wysokości sprzedaży alkoholu.

Ponadto Gminna Komisja zaopiniowała 28 wniosków o wydanie pozwolenia na sprzedaż i/lub podawanie napojów alkoholowych.

Tabela nr 10. Dane dot. działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie.

ROK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość rozpatrywanych wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe	27	32	37	28	30	33	27	25	22
Liczba osób skierowanych do poradni leczenia uzależnień	7	8	10	8	5	13	11	11	9
Liczba osób podejmujących dobrowolne leczenie w zakładzie odwykowym	5	5	3	2	2	1	7	1	3

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów w Krotoszynie.

8. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne.

Na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn działają cztery świetlice prowadzące pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Dwie z nich (Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO” oraz Świetlica socjoterapeutyczna Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej) prowadzone są przez Stowarzyszenie Szansa, kolejne dwie (Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii i Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”) funkcjonują w strukturach Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych. W świetlicach prowadzona jest praca wychowawcza zorientowana na działania, które mają pomóc dzieciom i nastolatkom ze środowisk defaworyzowanych, rodzin zagrożonych, bądź borykających się z problemem uzależnień, podjąć trafne decyzje dotyczące wyborów, określenia systemu wartości, samodzielności myślenia, zachowań asertywnych i umiejętność radzenia sobie z presją rówieśniczą, jak również ukazujące alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu. Prowadzona jest również akcja dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach.

9. Placówki oświatowe

Placówki oświatowe odgrywają istotną rolę w realizacji gminnego programu profilaktyki, ponieważ mają codzienny kontakt z dziećmi i młodzieżą, co umożliwia nie tylko kształtowanie postaw prozdrowotnych, ale także wczesne rozpoznawanie zagrożeń, takich jak używanie substancji psychoaktywnych czy symptomy przemocy domowej i rówieśniczej. Poprzez realizację programów edukacyjnych, zajęć dotyczących zdrowia psychicznego oraz rozwijania umiejętności społecznych, szkoły i przedszkola wzmacniają odporność młodych ludzi na presję i zachowania ryzykowne. Istotnym elementem ich pracy jest również stały kontakt z rodzicami – zarówno poprzez konsultacje i zebrania, jak i działania edukacyjne, które wspierają kompetencje wychowawcze i umożliwiają wspólne reagowanie na niepokojące sygnały. Dzięki temu placówki oświatowe tworzą środowisko sprzyjające wczesnej interwencji i skutecznej profilaktyce uzależnień oraz przemocy.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących.

Zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii szkoły z terenu Miasta i Gminy

Krotoszyn corocznie przeprowadzają diagnozę dotyczącą występujących w ich środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Diagnoza ta dotyczy zarówno uczniów i nauczycieli, jak i rodziców. Przeprowadzana jest w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego, a jej wyniki uwzględniane są przy konstruowaniu programu opiekuńczo-wychowawczego danej szkoły na rok następny. Przy sporządzaniu diagnozy analizowane są:

- **Czynniki chroniące** - przez które należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.
- **Czynniki ryzyka** – przez które należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Rola jednostek oświatowych jest ogromna, ponieważ najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są te, które angażują zarówno szkołę, jak i rodzinę.

XI. LOKALNA DIAGNOZA ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN

W 2025 roku przeprowadzona została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla Miasta i Gminy Krotoszyn. Badania ankietowe przeprowadzone zostały w trzech odrębnych grupach respondentów:

GRUPA I (dorośli mieszkańcy) obejmowała 500 osób w wieku powyżej 18 lat, w tym 151 mężczyzn i 349 kobiet. Badane osoby były zróżnicowane pod względem wieku, poziomu wykształcenia, czy miejsca zatrudnienia.

Skala spożywania alkoholu

- Spożywanie alkoholu zadeklarowała większość dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, tj. 66%.
- Obraz konsumpcji alkoholu wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn jest zróżnicowany: dominują wzorce umiarkowane i okazjonalne, przy jednoczesnej obecności wyraźnej grupy ryzyka. Regularne picie (od raz w tygodniu po codziennie) obejmuje ok. jedną szóstą badanych
- 34% respondentów deklaruje całkowitą abstynencję.
- Mężczyźni częściej niż kobiety piją regularnie i w większych dawkach jednorazowych; kobiety częściej pozostają abstynentkami lub ograniczają się do 1-2 porcji

Rodzaj spożywanego alkoholu

- Najpopularniejszym rodzajem alkoholu wśród pijących mieszkańców gminy jest piwo, na które wskazała ponad połowa respondentów (53%) oraz wino – 50%. Badani sięgają również po wódkę, nalewki, whiskey i alkohol własnej roboty.

Powody sięgania po alkohol

- Imprezy okolicznościowe i celebrowanie okazji to główny powód, dla którego dorośli mieszkańcy sięgają po alkohol (55%). Niewiele mniejszy jest odsetek mieszkańców którzy spożywają alkohol dla odprężenia i relaksu (54%). Spora grupa respondentów spożywała alkohol z powodu stresu (16%).

Ocena spożycia alkoholu na przestrzeni lat

- W ocenie badanych mieszkańców skala picia alkoholu na terenie naszej gminy jest stała (32%), lub wręcz zmalała (28%). Jednocześnie niemal jedna trzecia nie ma zdania na ten temat.

Straty społeczne
w związku ze
spożywaniem
alkoholu

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że znaczna część mieszkańców Gminy podejmuje się wykonywania swoich obowiązków służbowych po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia, czyli na tzw. "kacu". Do takiego zachowania przyznało się 13% spośród wszystkich respondentów, a części z nich zdarza się to regularnie.
- Alarmująca w Gminie jest również skala prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Do kierowania pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu przyznało się niemal 17% badanych, z czego część przyznała, że robi to często. Generuje to realne ryzyko w ruchu drogowym

Opinia na temat
alkoholu

- Badania wykazały, że zdecydowana większość mieszkańców zdaje sobie sprawę z tego, że spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka (89%). To znaczący postęp w porównaniu do poprzedniej edycji badania, gdzie odsetek ten wyniósł zaledwie 42%.
- Wyniki uzyskane w badaniu dorosłych mieszkańców pod kątem opinii na temat alkoholu wskazują, że respondenci mimo powszechności licznych negatywnych skutków spożywania alkoholu, nie zauważają potrzeby ograniczenia punktów sprzedaży – 30%. Zdaniem 32% badanych istnieje jednak konieczność ograniczenia liczby miejsc, gdzie można zakupić alkohol na terenie gminy.

Skala
narkomanii

- Używanie narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn ma charakter marginalny: łącznie 3,8% deklaruje kontakt, najczęściej jednorazowy.
- Profil wieku nie ogranicza zjawiska wyłącznie do młodych dorosłych – obok grupy 18-25 lat (10,4% jednorazowych prób) epizody eksperymentowania pojawiają się też u 46-55-latków.

Rodzaj
zawyżanych
substancji

- Najczęściej wskazywaną substancją jest marihuana, dalej dopalacze i leki używane w celu odurzenia; pojedyncze wskazania dotyczą kokainy i ecstasy.

Nikotynizm

- Motywacja do używania ma charakter „hedonistyczno-sytuacyjny”: relaks i odprężenie, imprezy, rzadziej stres czy presja towarzyska.
- Skala nikotynizmu wśród dorosłych mieszkańców jest wyraźna, choć zróżnicowana.
- Tradycyjne papierosy pali łącznie 23,6% badanych, z czego 16,2% robi to codziennie. Różnice płci są istotne: mężczyźni częściej są palaczami codziennymi (23,8% wobec 12,9% kobiet)
- E-papierosy są mniej popularne niż papierosy tradycyjne (13,8% użytkowników), ale w najmłodszej grupie dorosłych widać szczególnie niepokojący wzorzec – aż 29,2% 18-25-latków deklaruje codzienne używanie.

Problem
przemocy

- W badanej społeczności przemoc domowa jest zjawiskiem słabo ujawnionym, ale obecnym.
- 9,4% dorosłych mieszkańców deklaruje, że doświadczyło przemocy w swoim domu w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
- Przemoc psychiczna i zaniedbanie były najczęstszą formą przemocy wśród mieszkańców, którzy przyznali się do jej doświadczenia.
- Większość dorosłych nie zna w swoim otoczeniu osób doświadczających przemocy, a odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” jest wysoki, co sugeruje zarówno niedostrzeganie sygnałów, jak i niepewność definicyjną.
- Doświadczenie przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy rzadko jest ujawniane i dotyczy głównie epizodów jednostkowych
- Ponad połowa badanych (60,0%) nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych wobec dzieci jest dobrą metodą wychowawczą. Jedynie niewielki odsetek uważa, że jest to właściwa metoda wychowawcza.
- Większość respondentów nie zgadza się ze stwierdzeniem,

że problem przemocy dotyczy wyłącznie rodzin z problemem alkoholowym, co stanowi zdecydowaną poprawę świadomości w tym zakresie w stosunku do poprzednie edycji badania.

- Doświadczenie przemocy przestaje być tematem „tabu”, większość mieszkańców nie zgodziła się ze stwierdzeniem, że zgłoszenie problemu przemocy w swojej rodzinie jest powodem do wstydu.

GRUPA II (środowisko dzieci i młodzieży) - w badaniu ankietowym wzięli udział uczniowie wszystkich szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn (od klasy IV wzwyż) i wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn. Łącznie wypełnionych zostało 3211 ankiet, 44,5% z nich przekazanych zostało przez uczniów szkół podstawowych, pozostałe 55,5% dotyczy uczniów szkół ponadpodstawowych.

UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Alkohol w życiu dzieci

- Uzyskane w procesie badawczym odpowiedzi uczniów ze szkół podstawowych znajdujących się na terenie gminy Krotoszyn wskazują, że po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło 21% uczniów.
- Z przeprowadzonego badania wynika również, że spośród uczniów, którzy spróbowali już alkohol, znaczna część spożywała go więcej niż jeden raz (7,6%).
- Chłopcy częściej sięgają po alkohol (23,7%) niż dziewczynki (17,8%), co może wynikać z większej skłonności do ryzyka i presji rówieśniczej.
- Najczęstszym źródłem pierwszego wypitego alkoholu byli rodzice (33,0%), co wskazuje na niską świadomość szkód i normalizowanie picia. Przypadkowe spożycie zadeklarowało 27,2% dzieci, co świadczy o braku nadzoru.
- Niepokojące jest to, że 25,8% rodziców nie posiada wiedzy na temat spożywania przez ich dzieci alkoholu, a 26,8% nie podjęło żadnych działań mimo świadomości tego problemu.
- Tylko 8,9% uczniów odbyło rozmowę na ten temat, a pomoc specjalistyczna pojawia się marginalnie.
- Głównym powodem próbowania jest ciekawość (48,1%).

Opinia na temat alkoholu

- Alkohol jako łatwy do zdobycia ocenia 28 % badanych uczniów szkół podstawowych
- Budująca jest świadomość uczniów na temat szkodliwości alkoholu. Za bardzo szkodliwy lub szkodliwy uznaje go ponad 80% badanych.

**Problem
narkotykowy**

- Zdecydowana większość uczniów (98,0%) deklaruje, że nigdy nie miała kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, co należy ocenić jako bardzo pozytywny wynik.
- Nieliczne przypadki eksperymentowania z tymi substancjami wskazują, że problem dotyczy niewielkiej grupy, jednak nie można go bagatelizować.
- Większość uczniów, którzy eksperymentowali z narkotykami, pierwszy kontakt miała między 10. a 13. rokiem życia, co potwierdza, że profilaktykę należy prowadzić już wśród najmłodszych klas.
- Reakcje rodziców na informacje o zażywaniu narkotyków są znikome – ponad połowa uczniów twierdzi, że ich opiekunowie nie są tego świadomi, a tylko pojedyncze osoby otrzymały wsparcie lub rozmowę. Brak reakcji ze strony dorosłych zwiększa ryzyko utrwalenia się szkodliwych zachowań.

**Opinia na temat
narkotyków
i dopalaczy**

- Wśród uczniów szkół podstawowych narkotyki za łatwo dostępne uznało 5,6 % grupy, natomiast dopalacze – 6,4%.
- Zdecydowana większość dzieci jest świadoma że narkotyki i dopalacze są bardzo szkodliwe dla zdrowia.

Nikotynizm

- Zdecydowana większość uczniów (89,2%) nigdy nie paliła tradycyjnych papierosów, co można uznać za pozytywny sygnał, jednak pozostaje grupa ponad 10% uczniów, która ma już doświadczenie z wyrobami tytoniowymi
- Nieco więcej uczniów miało kontakt z e-papierosami (14,2%) niż z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi. Wskazuje to na wyższą atrakcyjność i dostępność tej formy nikotyny, która jest często postrzegana przez młodzież jako mniej szkodliwa, modna, pachnąca i łatwiejsza do ukrycia.
- Najbardziej niepokojące są dane dotyczące reakcji rodziców. W przypadku palenia tradycyjnych papierosów aż 50,7% uczniów zadeklarowało, że ich opiekunowie nie wiedzieli o tym, a 9,2% stwierdziło, że nie zareagowali mimo wiedzy.

Korzystanie
z urządzeń
elektronicznych i
inne uzależnienia
behawioralne

- W przypadku e-papierosów odsetek niewiedzy rodziców jest jeszcze wyższy – aż 56,9%.
- Niewiele opiekunów podjęło działania wychowawcze w postaci rozmowy (15-18%) czy wyznaczenia kary (6-8%).
- Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu jest zjawiskiem powszechnym wśród uczniów szkół podstawowych.
- Zdecydowana większość dzieci spędza z technologią codziennie więcej niż jedną godzinę, a aż co piąty uczeń – powyżej pięciu godzin dziennie.
- Cele korzystania z Internetu wśród uczniów mają w większości charakter rozrywkowy – dominuje słuchanie muzyki, granie w gry oraz korzystanie z mediów społecznościowych. Mniej uczniów wskazuje na wykorzystanie Internetu w celach edukacyjnych czy informacyjnych.
- Analiza zjawiska hazardu wykazała, że problem ten dotyczy istotnej części uczniów. Blisko co czwarty badany miał w ciągu ostatniego roku styczność z grami, w których wygraną lub przegraną były pieniądze.
- Zaledwie 31% uczniów przyznało, że ich czas poświęcony na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu jest kontrolowany przez rodziców.

Problem
przemocy

- Zjawisko przemocy wśród uczniów szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn – zarówno fizycznej, psychicznej, jak i cyberprzemocy – jest obecne i wymaga systemowego podejścia.
- Aż 15,0% uczniów zadeklarowało, że w ciągu ostatniego roku doświadczyło jakiegokolwiek formy przemocy, natomiast blisko 1/5 badanych nie była w stanie jednoznacznie określić, czy jej doznało.
- Najbardziej alarmujące różnice ujawniają się w analizie korelacji z sytuacją materialną. Dzieci oceniające swoją sytuację finansową jako „złą” lub „bardzo złą” dużo częściej deklarowały, że doświadczyły przemocy.

- Młodzi respondenci jako sprawców przemocy najczęściej wskazywali swoich rówieśników – zarówno uczniów ze szkoły, jak i rodzeństwo oraz znajomych spoza szkoły.
- Typową formą doświadczanej przemocy była przemoc psychiczna (groźby, przezywanie, upokarzanie), której doświadczyło ponad 60% badanych, a także przemoc fizyczna.
- 30,0% respondentów miało styczność z co najmniej jedną jej formą cyberprzemocy. Najczęściej wskazywano na wyzywanie, ośmieszanie i rozsyłanie kompromitujących treści. Jednocześnie niemal 15% uczniów przyznało się do stosowania rozmaitych form cyberprzemocy.
- Choć zdecydowana większość uczniów czuje się bezpiecznie zarówno w swojej szkole, jak i miejscu zamieszkania, to niepokój budzi fakt, że blisko 20% obawia się agresji ze strony rówieśników, a 15,7% nie czuje się bezpiecznie w szkole.

UCZNIOWIE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Problem alkoholowy

- Uzyskane w procesie badawczym odpowiedzi uczniów ze szkół ponadpodstawowych znajdujących się na terenie naszej gminy wskazują, że po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło ponad 66 % uczniów tych szkół.
- Z przeprowadzonego badania wynika również, że spośród uczniów, którzy spróbowali już alkohol, znaczna część spożywała go więcej niż jeden raz (53,5%).
- Choć chłopcy częściej deklarują całkowitą abstynencję, to również częściej spożywają alkohol regularnie. Z kolei dziewczęta częściej przyznają się do okazjonalnego sięgania po alkohol.
- Najczęstszym źródłem pierwszego wypitego alkoholu byli starsi koledzy (22,8%) i rodzice (19,7%).
- Im starsi uczniowie, tym większe doświadczenie w zakresie spożywania alkoholu. Wśród pełnoletnich uczniów połowa

Opinia na temat
alkoholu
Problem
narkotykowy

- deklaruje, że piła wiele razy, a co siódma osoba spożywa alkohol regularnie. W grupie 16-18 lat odsetki te są istotnie niższe, co wskazuje na wzrost skali zjawiska wraz z wiekiem.
- Większość uczniów pierwszy raz sięgnęła po alkohol między 14. a 16. rokiem życia, jednak co piąta osoba deklaruje, że zrobiła to jeszcze przed ukończeniem 13. roku życia, a 5,7% – przed 10. rokiem życia. Tak wczesna inicjacja zwiększa ryzyko trwałego uzależnienia i problemów w dorosłym życiu.
 - Choć najczęstszym powodem spożycia alkoholu była ciekawość i chęć dobrej zabawy, pojawiały się także wskazania związane z emocjami, presją grupy czy brakiem refleksji nad działaniem alkoholu.
 - Niepokój budzi postawa rodziców wobec spożywania alkoholu przez nastoletnie dzieci. Ponad połowa badanych twierdzi, że rodzice albo nie mieli świadomości tego faktu, albo nie zareagowali mimo wiedzy. Tylko w przypadku 17,0% uczniów przeprowadzono rozmowę
-
- Alkohol jako łatwy do zdobycia ocenia 67,5 % badanych uczniów szkół ponadpodstawowych
 - Badanie wykazało, że problem sięgania po narkotyki, dopalacze oraz leki w celu odurzania dotyczy blisko 9% młodzieży.
 - Choć zdecydowana większość młodzieży szkolnej (91,4%) deklaruje brak kontaktu z tego typu substancjami, to niemal co jedenasty badany miał już z nimi styczność – najczęściej kilkakrotnie, a u części przypadków zachowania te przybrały formę regularnego stosowania.
 - Wiek respondentów okazuje się bardziej istotnym czynnikiem. Starsi uczniowie, powyżej 18. roku życia, częściej przyznają się do stosowania narkotyków – zarówno okazjonalnie, jak i regularnie – niż ich młodszy koledzy. Można przypuszczać, że z wiekiem rośnie dostępność oraz presja środowiskowa związana z substancjami psychoaktywnymi

Opinia na temat
narkotyków
i dopalaczy

Nikotynizm

- 19,0% badanych miało kontakt z narkotykami przed ukończeniem 13. roku życia. Najczęstszy wiek pierwszego kontaktu przypada na 14-16 lat, co dodatkowo wskazuje na potrzebę intensywnych działań profilaktycznych już w ostatnich klasach szkoły podstawowej.
- Wśród uczniów, którzy mieli styczność z narkotykami w ciągu ostatniego miesiąca, ponad połowa zażywała je więcej niż 3 razy – co potwierdza obecność zjawiska regularnego lub nawykowego używania substancji w tej grupie.
- Najczęściej wskazywaną substancją pozostaje marihuana, którą zażywało ponad $\frac{3}{4}$ respondentów z doświadczeniem narkotykowym. Drugie miejsce zajmuje mefedron, a dalej znajdują się leki odurzające, amfetamina, LSD oraz ekstazy.
- Główne motywy sięgania po narkotyki to ciekawość, chęć relaksu oraz zabawy. Co ważne, relatywnie niska jest rola presji rówieśniczej, chociaż czynniki społeczne nadal są obecne.
- Analizując reakcje rodziców, zauważa się niski poziom świadomości lub zaangażowania – ponad połowa uczniów twierdzi, że rodzice nie wiedzieli o problemie. Wiele uczniów nie doświadczyło też żadnej reakcji mimo wiedzy opiekunów.
- Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych narkotyki za łatwo dostępne uznało niemal 25 %, natomiast dopalacze – 17,8%.
- Zdecydowana większość młodych ludzi jest świadoma że narkotyki i dopalacze są bardzo szkodliwe dla zdrowia.
- Choć znacząca część uczniów zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów tradycyjnych (58,6%) ani elektronicznych (48,2%), to pozostałe wyniki pokazują, że kontakt z nikotyną ma charakter powszechny i często regularny.
- Po papierosy tradycyjne sięga regularnie 8,3% młodych osób, a jeśli chodzi o e-papierosy – odsetek ten wzrasta do 17,4%.
- Wiek inicjacji nikotynowej również budzi niepokój. Aż 30,0% uczniów przyznało, że ich pierwszy kontakt z papierosami (tradycyjnymi lub elektronicznymi) nastąpił przed 14 rokiem życia.

Korzystanie
z urządzeń
elektronicznych i
inne uzależnienia
behawioralne

- Reakcje rodziców na palenie papierosów przez dzieci są często bierne, zarówno w przypadku papierosów tradycyjnych, jak i elektronicznych
- Zdecydowana większość uczniów spędza znaczną część dnia na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i Internetu.
- Ponad 80 % badanych młodych ludzi przeznaczają na ten cel powyżej 3 godzin dziennie w ciągu dnia. Jednocześnie prawie połowa badanych deklaruje korzystanie z Internetu powyżej 5 godzin dziennie, co może wskazywać na wysoki poziom cyfrowego zaangażowania, a w niektórych przypadkach – na ryzyko nadmiernego użytkowania technologii.
- Wraz z wiekiem rośnie intensywność korzystania z technologii wskazuje. Sugeruje to, że wraz z wiekiem rośnie zarówno autonomia w dysponowaniu czasem, jak i potrzeba wykorzystywania Internetu.
- Cele korzystania z Internetu pokazują, że dominującą funkcją przestrzeni cyfrowej dla młodzieży jest sfera społeczno-rozrywkowa. Najczęściej wskazywano korzystanie z mediów społecznościowych, słuchanie muzyki i komunikację z innymi, ale duży odsetek uczniów wykorzystuje Internet także w celach edukacyjnych (ponad połowa poszukuje informacji potrzebnych do szkoły).
- Zdecydowana większość uczniów (ponad 80%) deklaruje, że rodzice nie kontrolują ich czasu spędzanego online.
- Jeśli chodzi o udział w grach losowych o charakterze hazardowym, ponad połowa uczniów (61,8%) nie miała z nimi kontaktu w ostatnim roku, jednak aż 38% przyznaje się do uczestnictwa w takich grach – często wielokrotnego.

Problem
przemocy

- W ciągu ostatnich 12 miesięcy przemocy doświadczyło 11,8% uczniów. Blisko 80% badanych nie miało takich doświadczeń, a 10,1% nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć.
- Najczęściej przemoc stosowały osoby z otoczenia rówieśniczego, zarówno ze szkoły, jak i spoza niej. Blisko 1/3 respondentów wskazała uczniów ze szkoły lub spoza niej.

- Z odpowiedzi uczniów doświadczających przemocy wynika, dominuje przemoc psychiczna (64,0%), fizyczna (38,5%) oraz seksualna (24,5%). Zaniedbania ze strony opiekunów zgłosiło 8,5% respondentów.
- Cyberprzemocy w ostatnich 12 miesiącach doświadczyło 32,8% badanych. Najczęstszą formą było wyzywanie (23,8%), ośmieszanie (13,7%) oraz rozsyłanie kompromitujących materiałów (7,7%).

GRUPA III (sprzedawcy napojów alkoholowych) – 50 osób – 48 kobiet i 2 mężczyzn - trudniących się sprzedażą napojów alkoholowych. W grupie badanych największy odsetek stanowili respondenci z kilku lub kilkunastuletnim doświadczeniem zawodowym w handlu. Celem badania w tej grupie zawodowej było m.in. sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich i będących w stanie nietrzeźwości. Istotna jest też ich opinia w ocenie skali uzależnienia od alkoholu, szczególnie wśród osób młodych.

Ocena spożycia
alkoholu na
przestrzeni
ostatnich lat

- Ponad połowa sprzedawców napojów alkoholowych dostrzega wzrost sprzedaży alkoholu w punkcie sprzedaży, w którym są zatrudnieni.

Sprzedaż
alkoholu osobom
niepełnoletnim

- Większość badanych potwierdziła, że na terenie Miasta i Gminy dochodzi do prób zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie. 60% badanych miało do czynienia z takimi próbami. Z deklaracji badanych wynika, że zdecydowana większość z nich prosi o dokument tożsamości młodo wyglądających klientów.

Sprzedaż
alkoholu osobom
nietrzeźwym

- Zauważalne jest zagrożenie związane ze sprzedażą alkoholu osobom nietrzeźwym – 14,0% sprzedawców przyznało się do takich sytuacji, co w praktyce zwiększa ryzyko problemów porządkowych, choć wezwania policji zdarzają się sporadycznie (20,0%).

Znajomość
ustawy

- Poziom znajomości ustawy oceniany jest jako wysoki, jednak część sprzedawców błędnie rozszerza przepisy (np. o rzekomy zakaz sprzedaży kobietom w ciąży), lub nie zna ograniczeń dotyczących sprzedaży na kredyt.

**XII. DZIAŁANIA PLANOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PRBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA LATA 2022-2025, ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI**

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym przy ul. Mickiewicz 2 Krotoszynie,
- 2) Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii ul. Młyńska 2b w Krotoszynie
- 3) organizacja wyjazdowych warsztatów terapeutycznych przeciwdziałania nawrotom choroby alkoholowej dla osób utrzymujących abstynencję (uczestnicy grup AA),
- 4) prowadzenie grupy rozwoju osobistego dla osób uzależnionych od alkoholu przez terapeutów uzależnień w Poradni Leczenia Uzależnień w ramach ponadpodstawowego programu terapii,
- 5) prowadzenie grupy terapeutycznej dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA) w Poradni Leczenia Uzależnień,
- 6) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności związanych z przyjmowaniem i realizacją wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu (zebranie i opracowanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Krotoszynie),
- 7) finansowanie kosztów biegłych wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób, wobec których skierowane będą wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego oraz ponoszenie kosztów sądowych,
- 8) finansowanie szkoleń i udziału w warsztatach i konferencjach dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie,

- 9) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie informowania o formach i sposobach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz doświadczającym przemocy w rodzinie,
- 10) Współpraca ze Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego w Krotoszynie.

Przykładowe wskaźniki:

- liczba osób korzystająca z pomocy punktów konsultacyjnych
- ilość postępowań prowadzonych przez GKRPA
- liczba osób uczestnicząca w warsztatach wyjazdowych, spotkaniach grup DDA i rozwoju osobistego
- ilość szkoleń/warsztatów w których wzięli udział członkowie GKRPA
- ilość publikacji

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową:

Cel działań:

Zmniejszenie liczby i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy w rodzinie. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tych osób oraz integrowanie tych osób i rodzin ze środowiskiem lokalnym.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) dofinansowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w obszarze pomocy rodzinom, w których występuje przemoc domowa, problemy uzależnień i sytuacje kryzysowe (pomoc psychologiczna, terapeutyczna, praca ze sprawcami przemocy domowej oraz z osobami doświadczającymi przemocy itp.),
- 2) realizację programów profilaktycznych i korekcyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w domowej, prowadzenie grypy wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- 3) zapewnienie rodzinom pomocy psychologicznej, pedagogicznej i terapeutycznej w punktach konsultacyjnych (praca z rodzicami, wspieranie ich w problemach dzieci i innych członków rodziny itp.),
- 4) finansowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz sytuacji kryzysowych w placówce pomocy społecznej poprzez wsparcie psychologiczne,

- 5) prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych kierowanych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- 6) prowadzenie działań mających na celu odbudowę relacji w rodzinach dotkniętych problemem uzależnień,
- 7) współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w zakresie procedury "Niebieskie Karty",
- 8) upowszechnianie wiedzy na temat FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) i FASD (spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych), m.in. poprzez szkolenia grup zawodowych oraz młodzieży,
- 9) podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze wsparcia ofiar przemocy domowej i ze sprawcami przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, kursach doszkalających itp.,
- 10) zakup materiałów edukacyjnych i niezbędnego wyposażenia dla placówek zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- 11) poprawę bazy lokalowej wykorzystywanej w celach pomocy rodzinom z problemami uzależnień.

Przykładowe wskaźniki:

- liczba osób korzystająca z pomocy OIK,
- wartość środków przeznaczonych na działalność OIK,
- ilość osób biorących udział w programach korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej i grupie wsparcia dla ofiar przemocy,
- ilość osób korzystających z pomocy punktów konsultacyjnych,
- ilość osób biorących w szkoleniach, warsztatach itp.,
- wartość środków przeznaczonych na poprawę bazy lokalowej,
- ilość działań informacyjnych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

Cel działań:

- wykształcenie/nabycie kompetencji społecznych;
- kształtowanie postaw proabstynenckich wśród dzieci i młodzieży,
- kształtowanie właściwych relacji rodzinnych jako podstawowego czynnika chroniącego
- podniesienie wieku inicjacji (alkoholowej, narkotykowej, nikotynowej) wśród dzieci i młodzieży;
- zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież;
- zmniejszenie ilości osób sięgających po narkotyki i pozostałe substancje psychoaktywne;
- przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, w szczególności wśród dzieci i młodzieży
- ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) finansowanie/dofinansowanie zajęć oraz programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży na poziomie profilaktyki uniwersalnej o potwierdzonej skuteczności ujętych w systemie programów rekomendowanych (n.p: Szkoła dla rodziców, Debata, Archipelag Skarbów, Unplugget itp.),
- 2) prowadzenie zajęć profilaktycznych oraz dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych (świetlice socjoterapeutyczne prowadzone przez Stowarzyszenie "Szansa" i działające w strukturach KCUS),
- 3) poprawę bazy lokalowej placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży,
- 4) udział w ogólnopolskich kampaniach mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz bezpiecznych zachowań,
- 5) organizację lokalnych przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia bez uzależnień i wzmacniających właściwe relacje rodzinne, jako podstawowy

- czynnik chroniący, z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dla dzieci, młodzieży oraz z całych rodzin, promocja rodziny,
- 6) działania ukierunkowane na rozwój kompetencji rodzicielskich, w tym podnoszenie wiedzy rodziców na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży,
 - 7) organizację wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym, socjoterapeutycznym lub elementami profilaktyki zdrowotnej,
 - 8) organizowanie alternatywnych wobec uzależnień (w tym behawioralnych) form wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
 - 9) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie skierowanych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych,
 - 10) dofinansowanie prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód zdrowotnych prowadzonych metodą harcerską (Hufiec Krotoszyn),
 - 11) podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz w obszarze związanym z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, kursach doszkalcących itp.
 - 12) organizację kursów, szkoleń i konferencji o tematyce związanej z przeciwdziałaniem uzależnieniom, przemocy domowej itp.
 - 13) udzielanie wsparcia psychologicznego osobom uzależnionym oczekującym na przyjęcie do ośrodka leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych – punkty konsultacyjne
 - 14) zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, udzielanie konsultacji, porad, interwencji oraz motywowania do zmiany stylu życia osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi itp.,
 - 15) działania edukacyjne kierowane do sprzedawców napojów alkoholowych,
 - 16) organizowanie lokalnych kampanii społecznych,
 - 17) diagnozowanie problemów społecznych.

Przykładowe wskaźniki:

- ilość dzieci biorących udział w warsztatach profilaktycznych,
- ilość dzieci korzystających ze wsparcia świetlic,
- wartość środków finansowych przeznaczonych na poprawę bazy lokalowej,
- ilość działań profilaktycznych o zasięgu lokalnym
- ilość dzieci korzystających z wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień,
- ilość dzieci biorących udział w działaniach profilaktycznych metodą harcerską,
- ilość osób biorących udział w szkoleniach, kursach, konferencjach itp.
- ilość przeszkolonych sprzedawców napojów alkoholowych,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) włączanie organizacji pozarządowych w realizację zadań ujętych w Programie poprzez zlecanie zadań publicznych w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- 2) promowanie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- 3) prowadzenie superwizji skierowanej do pedagogów, psychologów i osób pracujących w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 4) finansowanie działalności Klubu Abstynenta "Tolerancja" przy ul. Mickiewicza 2 w Krotoszynie,
- 5) przeprowadzenie niezbędnych napraw, robót remontowych i zakup wyposażenia dla miejsc przebywania dzieci i młodzieży oraz osób uzależnionych,
- 6) wsparcie finansowe działalności placówek leczenia uzależnień,
- 7) wspieranie podmiotów, organizacji, służb i instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, w tym doposażenie w sprzęt.

Przykładowe wskaźniki:

- liczba podmiotów uczestniczących w realizacji Programu,
- liczba zawartych umów i zleceń,
- ilość osób korzystających z możliwości superwizji,
- wartość środków przeznaczonych na działalność Klubu Abstynenta
- wartość środków przeznaczonych na poprawę bazy lokalowej,
- wartość środków przeznaczonych na realizację działań wpisujących się w Program przez inne podmioty i instytucje,
- liczba podmiotów doposażonych w sprzęt.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy, promocji i warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Cel działań:

Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) kontrole w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (członkowie Gminnej Komisji, policja, straż miejska),
- 2) podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy.

Przykładowe wskaźniki:

- liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

XIII. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy,
- 2) uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu, narkomanii i uzależnień behawioralnych.
- 3) wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich, oraz zdrowego stylu życia bez używek.
- 4) zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

XIV. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029, przedstawiany Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.
- 2) Informacja roczna z realizacji działań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani w formie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom - przesyłany w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, podobnie jak zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Uszczegółowiony zakres realizacji zadań wynikających z wymienionych powyżej ustaw określony został w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029.

Działania ujęte w niniejszym programie tworzą system wszechstronnej pomocy dla wielu grup odbiorców, na różnych etapach zagrożenia uzależnieniami i w zdecydowanej większości stanowią kontynuację działań realizowanych w poprzednich latach. Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy naszej gminy, a w szczególności dzieci i młodzież, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2026-2029 jest podstawowym dokumentem, na podstawie którego realizowane będą zadania własne gminy wynikające z ww. ustaw. Program uzyskał pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie oraz Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

I Zastępca Burmistrza

Cezary Grenda